

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Szalmatercs

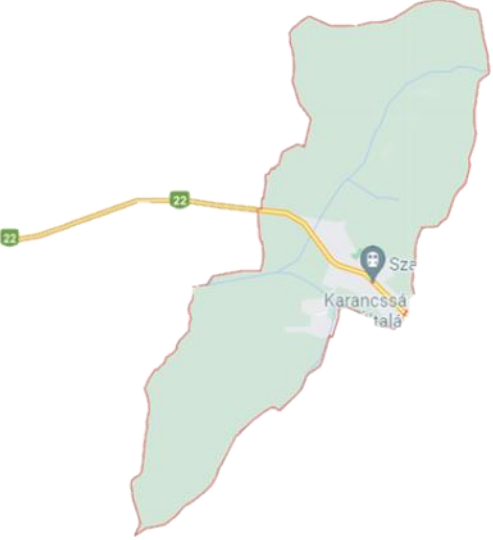

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Település: Szalmatercs

megye: Nógrád járás: Szécsényi járás

Szervezet neve: Szent Ferenc Szegényei Alapítvány

Dátum: 2022.04.10.

<p>SZALMATERCS</p> <p>Map showing the location of Szalmatercs, a village in the Szécsényi járás, Nógrád megye. The map highlights the village area in light green and shows its proximity to Karancssálya and Szécsény.</p>	<p>Terület: 758 hektár Lakónépesség: 436 Jogállás: község Járás: Szécsényi járás Megye: Nógrád</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
 <p>Detailed cadastral map of Szalmatercs, showing property boundaries, ownership, and land use. The map is color-coded to indicate different types of land and buildings.</p>	 <p>Detailed cadastral map of Szalmatercs, showing property boundaries, ownership, and land use. The map is color-coded to indicate different types of land and buildings.</p>
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Szalmatercs	
Megye	Nógrád	
Járás	Szécsényi	
Programba vonás köre	3	
Szervezet neve	Szent Ferenc Szegényei Alapítvány	
Lakosságszám (2021)	436	
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	93%	
15 év alattiak aránya (2021)	17%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	81%	
60 éves és idősebbek aránya	22%	
60 éves és idősebbek számának változása 2021/2012 (%)	98%	
Lakásszám (2011)	189	
Üres lakások száma (2011)	26	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakások száma (2019)	189	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	156	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	157	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	257	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	30	
WC nélküli lakások száma (2019)	31	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	0	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,8	
Egy főre jutó szja alap, ezer Ft (2019)	429579 Ft	
Egy főre jutó szja alap klaszter átlagtól való eltérése,% (2019)	90%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3290000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	10	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	2	

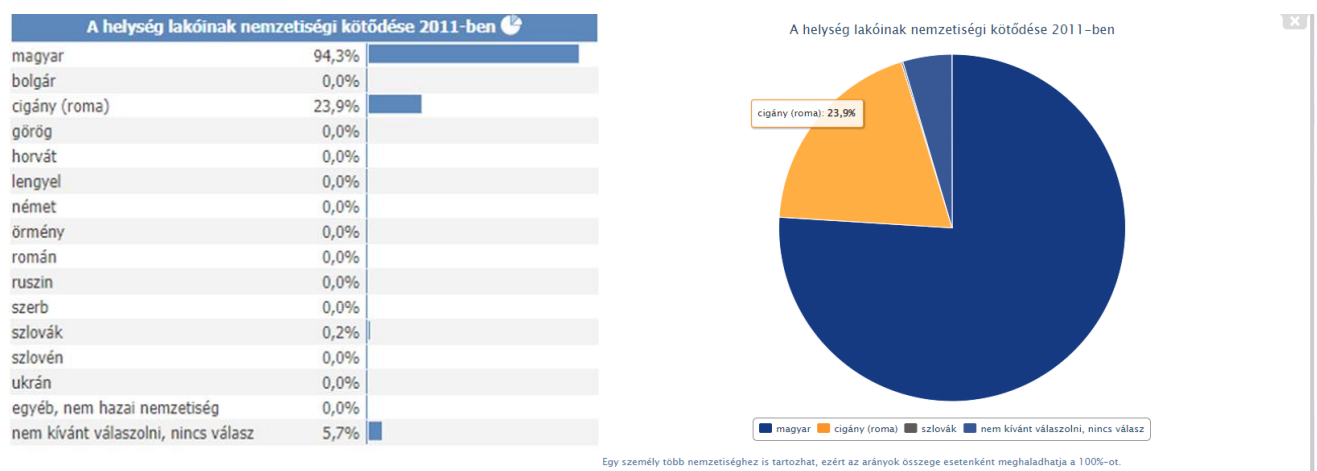
1 A település leírása

1.1 A település pozíciója

A lakosság száma 2021-ben 436 fő volt, 10 év alatt, 2011 óta 7%-os csökkentést jelentett. A 15 év alatti gyerekek aránya a lakosság több mint egynegyedét teszik ki (17,0%), míg (60 évesek és idősebbek aránya 22%. Ugyanakkor a fiatalok száma csökken és az idősek száma csökkenő tendenciát mutatott

A roma népesség számát 180 főre becsülik a helyi szakemberek. A lakosság 50%-a. A településen sem szegregátum, sem szegregációval veszélyeztetett terület nincsen.

A roma lakosság a Népszámlálási adatok alapján 23,9 %.

A roma népesség számát 180 főre becsli (50 háztartás), lakosság 41,28%-a. A lakosságon belül ez az arány az elmúlt 11 évben jelentősen növekedett.

Összefoglaló megállapítások:

Szalmatercs lakossága 476 fő, a roma népesség 180 fő (50 háztartás, 38%) a településen.

- Nyugdíjas korú: 90 fő
- Gyerek: 97 fő
- Munkanélküli: 45 fő
- Közfoglalkoztatott: 15 fő

A településen belül a szegregátum, és szegregációval veszélyeztetett terület nincsen.

Közösségi közlekedés:

A főbb útvonalaktól (22, - keresztül megy a településen, 21,-20 km M3-80km) fekszik a település, a buszjárat teljesen megoldott. Vasút nincs.

Volánbusz: hétköznapi :

A település megközelíthető a Salgótarján - megyeszékhely, valamint Szécsény felől egyaránt. A megyeszékhelytől 19 km-re, Szécsénytől pedig 13 km-re található. A tömegközlekedés Salgótarjánba és Szécsénybe átlagosak – 18 járat – mondható, napi szinten több buszjárat is indul.

Szalmatercs- Szécsény: hétköznap 30 járat legkésőbb 23.00-kor

Hétfégen: 21 járat 23.00-kor legkésőbb

Szécsény- Szalmatercs: hétköznap 34 járat legkésőbb 22.55-kor

Hétfégen: 21 járat 22.55 legkésőbb

Szalmatercs - Salgótarján: hétköznap 35 járat legkésőbb 23.12-kor

Hétfégen: 22 járat 23.12 legkésőbb

Salgótarján- Szalmatercs: hétköznap 33 járat legkésőbb 22.35-kor

Hétfégen: 22 járat 22.35 legkésőbb

A környező településekhez képest kimondottan jónak mondható a járatsűrűség, és még a gyárak cégek du. műszakjait is lehet vállalni, mert, haza lehet jutni tömegközlekedéssel, Salgótarjánból, és Szécsényből, is. Ezen felül közvetlen járatok indulnak Budapestre hétköznap 6 járat, oda-vissza Balassagyarmat, Vác, és Rétság irányába. Hétfégen is indul 5 oda vissza útvonalon.

Munkaerőpiac szempontjából:

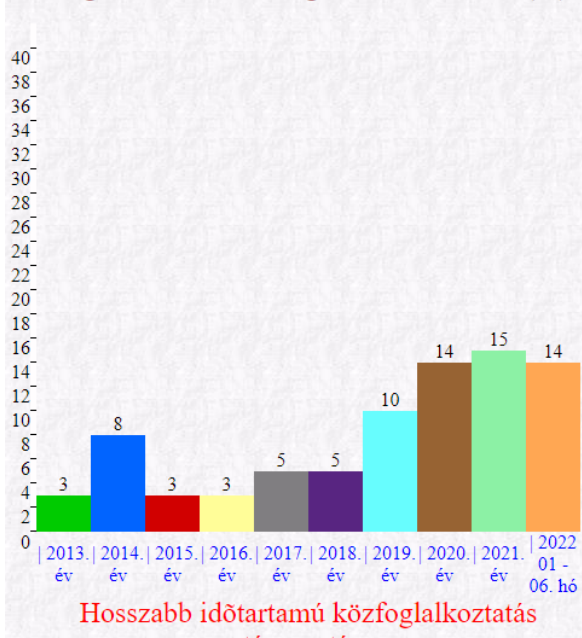
A célcsoport egyik fő megélhetési forrás a közfoglalkoztatás, ezen kívül a szociális és családtámogatás és elsősorban a GYES, GYED, FHT. ÁPOLÁSI díj, és az időközönként kapható segélyek.

<http://kozfoglalkoztatás.bm.hu/>

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *										
Szalmatercs Nógrád megye Szécsényi járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022 01 - 06. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	3	8	3	3	5	5	10	14	15	14
Ellátásban nem részesülő álláskereső száma zárónapon	23	25	26	39	22	22	24	25	23	20

Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	4	3	5	7	6	5	6	9	9	11
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	33	29	12	14	32	30	25	30	33	28
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	60	57	42	59	59	57	55	64	65	60
-- Ebből tartós álláskereső	26	19	13	17	24	24	29	29	32	30
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	20,65%	20,52%	15,25%	21,75%	20,43%	19,55%	19,29%	22,16%	22,12%	20,45%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	291	279	276	272	290	289	286	288	295	291

Közfoglalkoztatottak átlagos létszám adatai (fő);

Az önkormányzat alkalmazásában:

- 14- fő közmunka
- 1,5 fő a stáb aki az Önkormányzati munkatárs
- Szent Ferenc Szegényei Alapítvány 2 fő
- Kevesen dolgoznak mezőgazdasági területen, csak idényszerűen,
- építőipari vállalkozók akik, elhordják Budapestre a napi ingázással, vagy néha hetelnek, de ezek az emberek csak napi bejelentéssel dolgoznak max 20-30 fő
- a településről átjárnak az asszonyok a géprongyot vágni -5 asszony max.

ezen felül mezőgazdasági és kertészeti munkákban tudnak munkát vállalni.

Szécsényi gyárak, foglalkoztatók:

- Gyertyagyár kevés létszám dolgozik a telepről, a beutazás tömegközlekedéssel.
- Salgótarján SWT-Wamsler tűzhelygyár
- SINIA üllőgarnitúra kárpitkészítés
- MHG hangszóró gyár.
- Építőipar napi ingázással Budapesten jelentős része :

akár napi/heti bejelentéssel is foglalkoztatják a munkavállalót napi 15.000-20.000 munkabéréreért.

- Közmunkaprogram:
- Önkormányzatnál 14fő
- MITSUBA Automotive Systems
- FETE 2 fő
- Helyi vállalkozók időközönként alkalmaznak 1-2 főt nem jelentős létszám.

Helyi, környékbeli mezőgazdasági vállalkozások: idényszerűen zöldség és gyümölcs szüretnél

- Helyi vállalkozók időközönként kertészet, közterületi takarítások. településről átjárnak az asszonyok a géprongyot vágni -5 asszony max, ezen felül mezőgazdasági és kertészeti munkákban tudnak munkát vállalni

Napi bér kb.

8.000 -10.000-Ft (a napi bér összege változó. napi vagy heti kifizetéssel)

Elérhető szolgáltatások a településen:

A településen vannak közszolgáltatások:

- Védőnő hetente 1*csütörtökönként 8 órában
- Házi orvos hetente 1 * kedden 8 órában 3 települést lát egyszerre Karancsság Ságújfalu Szalmatercs.
- Gyerekléti és családsegítő: hetente 1* Polgármesteri Hivatal, Csütörtök délelőtt
- Polgármesteri Hivatal (Szentés Dezső Polgármester): mindennapi ügyfélfogadás

- Könyvtár: hétfő, péntek: 17-19h-ig
- Falugondnoki szolgálat: falubusz, ebédhordás, Karancssági Általános Iskolából, óvodából délután gyerekek hazaszállítása.
- Házi segítségnyújtás:-, 9 idős embert gondoz.
- Étkeztetés: szünidei is, nyáron is időseknek is Karancsságról hordják az ebédet.
- Nyugdíjas Klub: havonta 1* Művelődési Házban kerül megrendezésre
- Fodrász: 1 helyi vállalkozó
- Piacter: csütörtökönként 1 zöldséges
- Mozgóárusítók: zöldség, kenyér és pékáru

Nyertes pályázatok az elmúlt években:

- Szalmatercsi Háziorvosi és Védőnői szolgáltatás fejlesztése 37,50 millió –ft
- A vidékfejlesztési program keretében 19,94 millió piac létrehozása.
- Magyar falu programban: utak karbantartása, Rákóczi út, Arany János út

Vándorlás:

Jellemzően a nem roma fiatalok mennek el továbbtanulás esetén, de alapvetően nincs nagy mozgás. Az összlakosság 10 év alatt mindössze 30 fővel csökkent.

Akik elmennek, azok helyébe van új beköltöző család (10 család).

Következtetések a település.

... térségi pozíciója tekintetében:

- A legjelentősebb térségi növekedési centrumok (Szécsény, ipari park 13 km Balassagyarmat 38 km Salgótarján ipari park 19 km), melyben többféle cég kínál munkalehetőséget.
- A (21 főút négyesítésével, növekszik a ipari park nagysága és több multi cég települ a járási központokba.) Helyben nincs nagyvállalkozás, egy-két mezőgazdasági vállalkozás foglalkoztat pár embert őket is idényenként. A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat az intézményein és közfoglalkoztatáson keresztül. (A Szent Ferenc Szegényei Alapítvány a FETE megvalósító a településen) Gazdasági élénkítés, tervek vannak, valamint fejlesztés alatt áll.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- Az alacsonyán végzett munkaerő inkább csak fizikai foglalkoztatott, bérük a garantált bérminimum, illetve zömüknél minimálbér.
- Nagy volumenű és pénzigényes beruházás településen nincs.
- A település központi része fejlődik. Így a 22-es út mentén elhaladva egy jó képet mutat.

1.2 A település szerkezetének leírása

Közmű és úthálózat:

A település vezetékes ivóvízzel, földgáz-hálózattal, szennyvízcsatornával, telefonnal, és kábeltévével ellátott, útjai mindenütt szilárd burkolatúak Utcái rendezettek, az utak minőségét az önkormányzat szem előtt tartja, pályázatokkal próbálja fejleszteni azokat, de még mindig vannak útszakaszok – amik még karbantartásra szorulnak, jelenleg is folyik két utca rendbetétele.

A 2019-es adatok szerint a 189 lakásból 257-ben van bevezetve az áramszolgáltatás, ez a többlet szám abból adódik, hogy a közintézményeken több villanyóra van elhelyezve.(135%), 156-ben van víz (82%), csatorna 157 ingatlanra van kötve (83%), gáz 30 (15%) ingatlanon található.

A településen belül a szegregátum nincs , szegregációval veszélyeztetett területek kialakulóban vannak.

A közművek rendelkezésre állnak, de számukra nem megfizethető, így ezekben (30) háztartásokban nincs víz.

Gáz az egész településen csak 30 háztartásban van.

Az udvarok a település belső részén szinte a település szélén, nem elkerítettek, sok a kóbor kutya, a házak állaga is romlófélben van. A Szent Ferenc Szegényei Alapítvány jelenléte alatt. Kályha programban tudtak 2 családnak segíteni, a téli szezonban megoldani a fűtést. Több igény nem jelentkezett.

Szegregátumok:

A 2011-es adatok szerint a 0 ingatlanból álló szegregátum 0 lakossal, és szegregációval I veszélyeztetett területen összesen 0 ingatlannal és 0 lakosság számmal.

Jelenleg szegregátummal veszélyeztetett településrészek vannak, kialakulóban, melyek utca szinten jelennel meg. , Szalmatercs lakossága 476 fő, a roma népesség 180 fő (50 háztartás, 38%) a településen.

Roma családok által legsűrűbben lakott utcák: Rákóczi út, Arany János út, Petőfi út, Kossuth út.

Helyi ingatlanpiac:

A 2011-es statisztika alapján 25 üres ingatlan volt a településen. A településen a 2019-2020 évben 10 tranzakció volt, ami az éves szinten 1,7 % az országos átlag alatt van.

Az ingatlan. eladó ingatlanok nincsenek, üres ingatlanok vannak, de nem tudják, hogy ezek az ingatlanok eladók e egyáltalán. Az önkormányzat, mivel a lakások magántulajdonban vannak-, csak felületes információval rendelkezik.

A jobb részen, ha van eladó ingatlan viszonylagosan magasan áron kerülnek értékesítésre. (6-10 MFt)

Eladó ingatlanok a településen:

A településen a 2019-2020 évben 10 tranzakció volt, ami az éves szinten 1,7 % az országos átlag alatt van.

Jobb minőségű, felújítható ingatlan a településen csak egy van, a faluban. nincsenek eladó ingatlanok, üres ház 4 db, de ezek azért nem kerültek eladásra, mert a falusi CSOK feltételeinek nem feleltek meg.

A polgármester úr azt mondta, üres építési telek 1-2., lehet a településen. Erre eddig igény nem mutatkozott, hogy megvásárlásra kerül. Nem tudnak róla.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

EFOP Telepprogram:

A településen nem valósult meg telepprogram. Az önkormányzatnak tulajdonában nincsen szolgálati lakás.

A FETE jelenlétét, és a programokat örömmel, fogadja, nagyon jó az elmúlt évekhez képest, hogy ilyen programok is megjelennek a településen.. Nem érti azonban, hogy a települése, miért lett FETE. Szerinte vannak a közelében olyan települések, akik előbb kellett volna, hogy a programba kerüljenek.

A lakhatással, és fejlesztéssel az elmúlt években, nem foglalkozott senki. A településen is hatással volt a falusi CSOK, és CSOK-on belül a lakásfelújítás.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

Az önkormányzat együttműködő, és támogató. Interjújában elmondta, hogy az elmúlt években a falusi CSOK hatására, sokan tudtak beköltözni (4-5 család) a telepről a faluba, más településrészről, pedig minimum 10 család.

A bérlakás programot támogatja, de előtte fontosnak tartja, hogy a hátrányos helyzetű lakosság foglalkoztathatóságának elősegítése, adósságok kezelése megtörténjen. Az önkormányzattal történő együttműködést kéri.

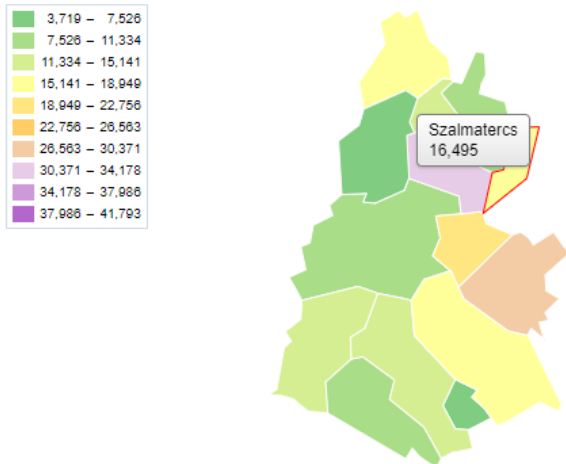
Támogató, együttműködő önkormányzat. A polgármester rendszeres tájékoztatást kér a programról, annak helyzetéről- a települést érintő, és tervezett lehetőségekről. Fontos számára a helyi társadalmi egyensúly megteremtése.

2 A lakosság helyzete

Foglalkoztatottság – jövedelem:

2019 adatok alapján: TEIR regisztrált munkanélküliek száma: 100 munkaképes korú lakosra (fő)

Regisztrált munkanélküliek száma 100 munkaképes korú lakosra (fő)

A legjelentősebb probléma a munkanélküliség és az alacsony iskolázottság.

Szociális problémák:

Fő szociális problémák: eladósodottsági, szülői elhanyagolás, bántalmazás, alkoholizmus és terjedő drogfogyasztás, kereskedelemről nem tud senki, de a környező településekről beszerzik, ha szükséges.

Alacsony iskolai végzettség.

A településen és a környéken található (intézmények, cégek vállaltok) magasabb iskolai végzettséghez kötik a munkaköröket.

A legközelebbi felnőttoktatási helyszín Salgótarjánban van.

Középfokú felnőttoktatásban és szakiskolai felnőttoktatásban nem vesznek részt helyi lakosok. Ez is nehezíti a tartósjövedelemhez történő hozzájutást.

Eladósodottság:

Az adósságkezelés hiányzó szolgáltatás kiemelten fontos a közműtartozások és az eladósodás okainak feltérképezése, az adósságok visszafizetése érdekében. Az adósságok kezelésével párhuzamosan fontos feladat, hogy minél több háztartás legyen képes rácsatlakozni közműszolgáltatásokra: vízellátás, a csapadék és szennyvíz elvezetése. Szükséges a házak állagának javítása és a komfortfokozat növelése.

Helyi információk szerint nincs uzorás a településen. Rokoni lakáshasználatok, albérletek vannak ahol 25-30 –Ft fizetnek havi szinten, hasonlóan a pár km lévő Ságújfaluhoz.

A megjelenő adósságok, ezek főként áruhitel személyi kölcsönök (PROVIDENT) telefonszámlákból, büntetésekből, bírságokból erednek Vannak közműadósságok is.

Családok szociális helyzete a lakhatási szegénység szempontjából:

A FETE program munkatársai a szegényebb körülmények, között élő családok helyzetére látnak rá. Közülük is mintegy 50 lakás 180 fő vannak szorosabb kapcsolatban – van.

Az ismert családok közül: 3 olyan családot azonosítottak be, akikre súlyos szociális problémák jellemzőek: családon belüli bántalmazás, drog és alkoholhasználat. Nagyon sok gyerek érintett a védelemben vételben. Ahol előfordul a családon belüli veszélyeztetettség 3 család 8 gyerek. Együttműködési képességük és munkaerő-piaci helyzetük alapján jelenleg 8-10 családot látnak bevonhatónak a bérlakás programba, a későbbiekben még kb. 5 családot.

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	16 %
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	44 %
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	40%

3 A lakásállomány helyzete

A 2011-es adatok szerint a 0 ingatlanból álló szegregátum 0 lakossal, és szegregátummal veszélyeztetett területen összesen 0 ingatlannal és 0 lakossal.

Jelenleg szegregátummal veszélyeztetett településrész van kialakulóban. Szalmatercs lakossága 476 fő, a roma népesség 180 fő (50 háztartás, 38%) a településen. Roma családok által legsűrűbben lakott utcák: Rákóczi út, Arany János út, Petőfi út, Kossuth út

Terepi interjúk	
Életveszélyes házak	0 van a településen
Lakóingatlanok állapota,	4-üres ház van a településen, amik jellemzően az idősebb

üres lakóingatlanok	generáció kihalása után a rokonok nem foglalkoznak az ingatlannal.. Ezek nagyvalószínűséggel azért nem lettek még eladva, mert nem feleltek meg a CSOK követelményeinek.
Közművekből kikötött családok	Pontos adattal még nem rendelkeznek Ennek a felmérése folyamatosan zajlik.
Kártyás villanyórával rendelkező ingatlanok	18 háztartás van kártyás villanyórával szerelve.
Tulajdonviszonyok	A családok tulajdonviszonya rendezett. Jellemzően saját tulajdonban vannak a házak. A házak feltérképezése ebből szempontból még nem történt meg.
Túlzsúfoltság	Több családot is érint, nincs számszerű adat. Kb. 5-10 család
Összefoglaló megállapítások:	
A környező településekhez képest, a probléma jelen van csak nem olyan súlyos mértékben.	

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	0
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	4-5
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetőek (kb. 10 év),	124
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	60

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A település társadalmi összetétele 42-68% a település lakosság száma csökkenő a roma lakosok száma pedig nő. A településen egy szegregációval veszélyeztetet, utcáról beszélhetünk csak.

A településen elszórtan, minden utcában élnek roma családok.

Az előzetes adatok vizsgálata és az interjúk során az alábbi okokkal magyarázható a település jelenlegi helyzete:

Önkormányzat hozzáállása a bérlakás fejlesztési programhoz támogató és a fejlesztést valamint a programot jónak tartja. A családok kiválasztásában és a kritériumok, leírásában hogy ki hogyan, vehet részt ebben a programban szeretnék részt venni. Beleszólást, kérnek, hogy ezeknél a döntéseknél a képviselő testület is tudjon hozzászólni.

Eladósodottság

Az eladósodottság a szegényebb családok esetében a következő tartozásokból tevődik össze

- áruhitel 16 család
- Deviza vagy forint alapú lakáshitel 20 család
- gépkocsi vásárlás hitel 4 család
- családon belüli hitel/ kölcsön 15 család
- bankszámla hitel 24 család sok a tartozások, illetve a büntetések miatt keletkezett adósság is.

A FETE adósságkezelő program már elindult a településen, azonban a részvétel egyelőre alacsony szintű. Az eladósodottság problémája jelentősen, gátolja a bejelentett munkavállalást.

A legfontosabb problémák a családoknál:

Kevés munkalehetőség miatt a megélhetés gondok, és a havi szinten jelentkező anyagi probléma is megtalálható.

A településen hiányzó szolgáltatások: bölcsőde, óvoda, iskola. Bár bölcsődére az alacsony gyermeklétszám miatt, nem is lenne szükség, csak ha társulás formájában üzemeltetnék.

.A távol dolgozó férjek, akik késő este vagy csak hétvégen járnak haza a családhoz, nem tudják kivenni részüket a gyermeknevelésben. Így az apa szerep sérül.

Önkormányzati támogatások

Az önkormányzatnál van lakás fenntartási támogatás, maximum 7000-FT, a tüzelő támogatást pedig, pénzbeli hozzájárulásban kapják meg a kérelmezők.

Egyéb segítyt élelmiszer csomagban kapják meg a családok

Lakhatás

- A 2019 adatok alapján a település egészén a lakások 189 lakás van és ebből 33 nincs vízhálózatra kapcsolva.
- Az áram majd minden lakásban rendezett, sok helyen van kártyás villanyóra, és nem tudnak illegális villanyvételezésről.
- A településen a lakóházak túlnyomórészt a családok saját tulajdonában vannak. Tulajdoni viszonyok feltérképezése nem történt meg.
- Jelentős része túlzásúfolt lakóházak, vannak családok 10 gyerekes, 7 gyerekes, majd mindenhol, 2-3 gyerek több generációs családok is élnek együtt sok helyen

- Lakóépületek fizikai állaga általánosságban megfelelőek.
- Az viszont tudott, hogy 1 életveszélyes lakóház van a településen.
- A kritikus, 1-2 illetve rosszabb állagú házak száma. 8-10 ház lenne a még felújítható, modernizálható ház.
- Az eladó ingatlanok, nem nagyon vannak 1-2 ha van is csak azért, mert nem felelt meg a falusi CSOK követelményeinek.
- A szegregációval veszélyeztetett utcákban élők száma durva becsléssel 180 körülire tehető a lakók száma. Akiknél a szisztematikus felmérése fokozatosan történhet meg, mivel sok adat hiányzik.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	2	0	0	2	2
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	4	4	0	8	8
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	0	15	15	15
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	0	25	25	25
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított	6	4	40	2	50

családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	6	4	40	2	50

Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Jövedelemszerző tevékenységek javítása

Foglalkoztatás javítását célzó program: a munkaerő piaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni. Ez a programelem fontos része a mobilizálendő családok felkészítésének. Valamint olyan képzéseket kell biztosítani, ahol magasabb iskolai végzettséget, vagy szakmát tudnak szerezni. Ezeket célszerű lenne helyben megtartani.

Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:

A már folyó adósságkezelési program, ami nem régen kezdte meg a működését, így a feladat, hogy minél több család kerüljön bevonásra.

Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.

Ennek érdekében első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat a probléma kezelése érdekében.

Közművek rendezése

A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése. Az adatok szerint mintegy 33 lakásban nincsen vízszolgáltatás a lakásban, a településen csak 30 lakásban van bekötve a gáz. A beavatkozásban, első lépcsőben azok a háztartások élvezhetnek prioritást, akiknél a vízszolgáltatás már be van vezetve a telekre, mivel a csatlakozás költsége alacsonyabb számukra.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése:

Itt csak pontosabb áttekintés részletes pontos munka szükséges. Pontos információ gyűjtése a tulajdonviszonyokról. Mivel a jelenlegi információ szerint a tulajdoni viszonyok rendezettek.

Előkészítés:

- **Családok pontos számának és problémájának a felmérése**
- **Családok felkészítése a bérlakás programra**

Stabilizálás

- **Jövedelemszerző tevékenységek javítása**
  - szociális munka
  - oktatási mentor
  - Foglalkoztatási mentor
  - **Eladósodottság kezelésének**
  - adósságkezelés

Közművek rendezése

- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:**

Bérlakásprogram:

- Krízislakások
- Bérlakások
- Saját tulajdonú ingatlanok felújítása- vagy vétele
- Mobilizálható családok felmérése
- Szolgálati lakás kialakítása

4.2 Bérlakás-fejlesztés beavatkozási terve

A bérlakás-fejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

Helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	Nincsenek beruházások jelenleg, de a környezet és földrajzi elhelyezkedése miatt, lehetne, gazdasági fejlődés. Jó helyzetben van a 22-es főút miatt.
Helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	Több saját tulajdonú ingatlan van, amit felújítani kellene. Eladó házak nincsenek, amik eladók arra településen belül van vevő.
Közműinfrastruktúra	A település összközművesített, utak állapota egy két utcában már karbantartásra szorul, ami jelenleg folyik és megújul.
Megvásárolható ingatlanok tulajdonviszonya	Az eladó ingatlanok esetében jellemzően rendben vannak a tulajdonviszonyok.
uzsora	A településen jelen van.
Iskola, Szociális szolgáltatások	A település szociális szolgáltatások

elérhetősége	tekintetében megfelelőnek, mondható a környező településekhez képest. Minden alapvető szolgáltatás elérhető. Ha valami magasabb szintű ügyintézés szükséges, a járásközpont Salgótarján, Endrefalva, Szécsény település belátható időn belül elérhető tömegközlekedéssel.
Szegregátumok relatív mérete a településen	Nincs szegregátum, csak nagy arányú roma lakosság településen.

A bérlakás-fejlesztés településhatáron kívülre történő mobilizálás lehetőségeit csökkentő tényezők:

Településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	Igen
Konfliktusok a küldő és befogadó települések között	Nincs adat
Ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	Nem jellemző a járásban. nincs tudomás, de az itteni roma családokkal nincsen súlyos problémák.
Szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	Függ a fogadó településtől és az ottani település vezetésétől.
Térségi növekedési centrum	Szécsény, Salgótarján, Balassagyarmat,
A helyi rokonsági támogató hálózattól való függőség	Erős a rokoni viszony kötődés.
Fogadó települések magas árszínvonala	Függ a fogadótelepüléstől. az árak a növekedési centrumok irányában egyenesen arányos az árak növekedésével is. Plusz, ha főút mellett, van akkor az még emel az áron.

Bérlakások:

Krízislakások

Szükséges további krízislakások kialakítása. 1-2 teljes nyomorban élő család él a településen ezek nem nevezhető életveszélyesnek. Továbbá pár családnál a túlzásfolttság problémáját is megoldhatná egy alacsony költségvetésű ingatlan átmeneti használata.

Több család esetében lehetséges alkalmazni a lépcsőzetes költöztetést. Összesen 15 család minimális önfenntartási képességgel rendelkező, de rossz lakásállag, 2 még nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év) 4 ingatlan van a településen. Ezen családok közül a szociális munka feltehetőleg 15 családot fel tud készíteni egy magasabb komfortfokozatú környezet megfelelő kezelésére.

Szociális bérlakások alacsonyabb nm²- kevesebb létszámú családok számára.

Érintettek 2-3 család esetében a túlszűfolt háztartások, a jobb szociális környezetben, de rossz lakhatási körülmények között élők.

Szociális bérlakások nm² magasabb nagyobb lélekszámú családok elhelyezésének megoldására.

Más településeken kialakított bérlakásokba történő költöztetés erre igény nem jelentkezik a jelenlegi információk alapján.

Saját tulajdonú ingatlanok felújítása- vagy vétele

- Jogosultsági vizsgálat a kormányzat általi családtámogatási rendszer, kedvezmények igénybevétele. Saját tulajdonú ingatlanok felújítása:

- A legnagyobb igény erre van. A építőipari brigád, felújításokkal beavatkozásokkal, 20-30 családon tudnának segíteni rövidebb vagy hosszabb távon. Itt is nagyon fontos a lakóingatlanok statikai állapotának átvizsgálása, hogy érdemese- költeni rá, vagy sokuk a lakóingatlanuk romlása miatt, választanák egy időre a bérlakás programot.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	2	0	0	2
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott	0	0	15	15

bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	0	0	25	25
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	6	4	40	2
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	6	4	40	2
Összesen	2	0	0	2

4.3 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.

2017.09.-től GYEP program a Szécsényi járásban

EFOP-1.4.2-16-2016-00009

Szécsény Térsége Humánszolgáltató Intézményfenntartó Társulással

A település a GYEP programban és az infra tekintetében/ eszköz beszerzés/ a Szécsényi járásban valósult meg. A település a járási határ szélén fekszik. Így a település a Szécsényi járáshoz tartozik, gyep programok Endrefalván lettek volna számukra elérhetőek, de földrajzi közelség miatt sokkal közelebb van a Salgótarjáni járás Karancsság településéhez.

Minden közösségi programra-Karancsságra jártak át a gyerekek és a szülők is az adósságkezeléssel, kapcsolatos problémáikkal. A gyerekek ide járnak óvodába és iskolába is.

A posta és a Gyógyszertár is erről a településről megoldott. A postás átjár a településre, kihordja a leveleket, minden nap 13.00-tól a művelődési házban van jelen és itt lehet elintézni a postai dolgokat, elméletileg, gyakorlatban ez úgy működik, hogy a postás már a levelek postázásánál elintézi a feladandó postai küldeményeket is..

Terepi interjúk

A GYEP programban a célcsoporttal van kapcsolatuk, de a lakhatási és foglalkoztatási részt egyik program sem érinti. A GYEP kereteiben valósult meg adósságkezelés, tanácsadás, valamint egészségügyi szűrés, valamint komfortszolgáltatást vehettek igénybe heti 5 nap.

Az adósságkezelés, az elmúlt évtől FETE működteti, sokkal több, kapcsolattal rendelkező nagyobb igény volt a szolgáltatásra. Az adósságkezelés folyamatos és fontos a Szalmatercsi lakosok számára.